

Gazdaságfejlesztést érintő környezeti jogérvényesítés a Sajó-völgyben

Borsod fejlesztéséért fórum - Miskolc
2019. április 30.

A környezetvédelem közérdek

- Minden környezetvédelmi probléma egy egykori rossz emberi döntés következménye.
- A leggazdagabb kormányzat sem tudja azokat megoldani a lakosság folyamatos közreműködése nélkül, ha akarná sem tudná kirekeszteni a nyilvánosságot a környezetvédelmi problémák kezeléséből.

Környezetvédelmi törvény

- Környezetveszélyeztetés,
- környezetszennyezés vagy
- környezetkárosítás esetén

a környezet védelme érdekében a környezetvédelmi céllal bejegyzett társadalmi szervezetek jogosultak fellépni, és kérni az állami szervtől, helyi önkormányzattól a megfelelő, hatáskörébe tartozó intézkedés megtételét vagy a környezethasználó ellen pert indítani.

Mit értünk civil jog/érdekérvényesítés alatt?

- Minden olyan tevékenységet, ami elősegíti a civil szervezetek és az általuk képviselt társadalmi csoportok, a szélesebb értelemben vett közösség, az érintett emberek érdekeinek megjelenítését a helyi és regionális döntéshozatali folyamatokban.
- A helyi társadalom, lakosság aktivizálásának, összefogásának serkentését és a közigazgatás befolyásolását a civil szervezetek közreműködésével **a közjó érdekében.**

Aarhusi Egyezmény

A környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról, a környezeti adatokhoz való hozzáférés:

- I. a környezetvédelem szempontjából fontos döntésekben való vélemény-nyilvánítás,
- II. jogorvoslati jog
- III. részvételre képesítés

Jogsértés a szálló por jelenlegi szintje?

Az Európai Unió Bírósága előtt folyamatban van az Európai Bizottság kérelme, melyet Magyarország ellen indított a PM10 (szálló por) jogsértés ügyében történt kötelezettségszegé megállapítása iránt.

Hejőcsabai Cementgyár

2017 KHV eljárás: cementgyártás 5000 tonna szállópor kibocsátásával, 57 ezer tonna energetikai célú hulladék hasznosításával

- Közmeghallgatás, civil munkacsoport (STOP Miskolci Cementgyár CMcs)
- Ügyféli jogállás Zöld Kapcsolat Egyesület
- Beadványok szakértői vélemény alátámasztásával
- Aláírásgyűjtés: több mint 2000 lakos aláírása

Eljárások:

- Rágalmazási per (HCM1890) a civil munkacsoport tagjai ellen, I-II fokon elutasítva
- Környezetvédelmi engedélyezési eljárás: Kúria 2019. január 30-án hatályon kívül helyezte a Kormányhivatal határozatait és új eljárás lefolytatását írta elő. A Zöld Kapcsolat Egyesület 2016. decembere óta azt kifogásolta, hogy a környezetvédelmi hatóságok az egységes környezetvédelmi engedély kiadásánál jogszabálysértően jártak el, amikor nem határozták meg a védőterületet, védőtávolságot, tévesen foglaltak állást a levegő jelenlegi terheltségével és azok további romlásával kapcsolatban. Ezen szakkérdések tárgyában bizonyítási eljárást kell lefolytatnia a közeljövőben Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak a Zöld Kapcsolat Egyesület által kifogásoltak alapján.

A jogerőre még nem emelkedett környezethasználati engedély tartalmazza

1. Engedélyezett kapacitás: 1 800 000 tonna cement/év (5 806 tonna/nap) cement, mész, és magnézium-oxid előállítás
2. Hagyományos tüzelőanyagok (szén, földgáz) mellett nem veszélyes hulladékok fűtőanyagként történő energetikai hasznosítása, valamint hulladékok anyagában történő hasznosítása: éghető nem veszélyes hulladékok, biomassza jellegű hulladékok, gumiabroncs, anyagukban hasznosuló vashordozó és egyéb hulladékok (salak, pernye, iszap)
3. Mészke beszállítás a nagykovácsai szalagpályán (5977 m), üzemzavar esetén időszakosan közúton vagy vasúton
4. Szilikát beszállítás csőnyatetői agyagbányából közúton,
5. Hasznosítandó salak beszállítása: közúton, vagy vasúton
6. 254 db teherautó-forduló, azaz **napi 507** elhaladás a 3-as és 304-es úton
7. Kemencébe adagolt nyersliszt: 150 tonna/óra

Energetikai célú hasznosítás:

1. **20.000 tonna/év:** Műanyag hulladék, hasznosításra szánt papír és karton válogatásából származó hulladék, hulladék műanyag, gyalulásból és esztergálásból származó műanyag forgács, papír és karton csomagolási hulladék, műanyag csomagolási hulladék, vegyes összetételű kompozit csomagolási hulladék, egyéb, kevert csomagolási hulladék, textil csomagolási hulladék, műanyagok, műanyag, papír és karton,
2. műanyag és gumi, települési szennyvíz tisztításából származó iszapok (szárított), textíliák, éghető hulladék (pl. keverékből készített tüzelőanyag), különböző hulladék mechanikai kezeléssel nyert hulladék, papír és karton, textíliák, műanyagok,
3. **20.000 tonna/év:** hulladékká vált növényi szövetek, erdőgazdálkodási hulladék, fogyasztásra vagy feldolgozásra alkalmatlan anyag, fogyasztásra vagy feldolgozásra alkalmatlan anyag, fogyasztásra vagy feldolgozásra alkalmatlan anyag, a nyersanyagok mosásából, tisztításából és mechanikus aprításból származó hulladék, fakéreg és parafahulladék, fűrészporsz, faforgács, darabos eselék, fa, forgácslap és furnér, fakéreg és fahulladék, hulladék papír és karton rost szuszpenzió készítésénél mechanikai úton elválasztott maradék, feldolgozatlan textilszál hulladék
4. fa csomagolási hulladék, fa
5. **14 700 tonna/év:** hulladékká vált gumiabroncsok

Anyagában történő hasznosítás:

1. **120 000 tonna/év:** elektrofilter pernye hulladék (széntüzelés pernyéje)
2. **10 000 tonna/év:** salak kezeléséből származó hulladék, kezeletlen salak
3. **10 000 tonna/év:** gázok kezeléséből származó iszap és szűrőpogácsa

Tervezett és engedélyezett kibocsátások:

1. Porkibocsátás: 5,6 mg/Nm³.
2. NO_x-kibocsátás: 420 mg/Nm³ NO_x
3. SO_x-kibocsátást. 18,5 mg/Nm³,
4. Összes szerves szén kibocsátás: 1,9 mg/Nm³
5. HCl-kibocsátás: 5,47 mg/Nm³.
6. HF-kibocsátás: 0,136 mg/Nm³.
7. PCDD/F-kibocsátás megelőzése vagy alacsony szinten tartása céljából a kemencébe betáplált anyagok ellenőrzöttek.

Fémek

1. Hígany: 0,025 mg/Nm³
2. Σ Kadmium, Tallium: <0,0004 mg/Nm³
3. Σ Arzén, Antimon, Ólom, Króm, Kobalt, Réz, Mangán, Nikkel, Vanádium: 0,004 mg/Nm³

A kemenceüzem folyamatosan stabil. Indítás és leállítás alatt nem alkalmaznak hulladékot.

A kibocsátás időszakosan monitoringolt.

Múcsonyi Lánc rét

A lakossági széneladást támogató céllal Múcsony Nagyközség Önkormányzata módosítani kívánta településrendezési tervét, hogy a 0121-hrszú területen ökológiai folyosón szénbányát létesíthessen a Szuha 2000 Kft., évi 30 ezer tonnás kapacitással, közvetlen lakossági árusítási céllal.

KHV eljárás 2016-tól külszíni lignit bánya nyitása ügyében:

- ❑ Natura 2000 hrsz, (több, mint 100 védett faj)
- ❑ Zagytarozók nehézfém tartalmú sók – ivóvízbázis, depresszió
- ❑ Nedves szén lakossági célú tüzelésre

- ❑ Pest Megyei Kormányhivatal mellett a Zöld Kapcsolat is beavatkozott a környezethasználati engedélyezési eljárásba.
- ❑ Miskolci Közigazgatási Bíróság 2018. november 27.-én kimondta, hogy **„a bányászattal kapcsolatban megvalósítandó gazdasági érdek nem előzheti meg a természetvédelmi érdeket”**, azaz a bányanyitást véglegesen elutasította.

A lignit lakossági tüzelőanyagként való értékesítése elfogadhatatlan

---

Szállópor mérés a Magyar Természetvédők Szövetsége és Zöld Kapcsolat Egyesület 2018. október 6 és november 8-a között:

A sajókápolnai lignitbányától 150 m-re levő magánterületen a megfigyelt 28 napos időszakban

Eredmények: durva szállópor részecskék (PM10) esetében az EU 24 órás átlagos határértékét (50 mikrogramm/m³) 5 napon lépte túl a szennyezés.

A környezeti levegőminőségről szóló uniós irányelv egy év alatt max. 35 túllépést enged meg, a szűk egy hónap alatti 5 napos túllépés tehát igen jelentős.

Az azóta megnyitott II-es és tervezett III-as sajókápolnai lignitbányákkal a levegő minősége, és ezzel a lakosok egészsége sajnos minden bizonnyal tovább romlik.

A bányászati tevékenységet, valamint a szociális tüzelőanyagként osztott, illetve árusított lignitfelhasználást sürgősen korlátozni, TILTANI szükséges a térségben.

A Sajó-völgy kijelölt zóna levegőminőségi intézkedési tervének soron kívüli felülvizsgálata

---

- ❑ 2019. januárjában a Levegő Munkacsoport, Zöld Kapcsolat Egyesület, és egy magánszemély a környezetvédelmi hatósághoz fordult, kérve annak soron kívüli felülvizsgálatát.
- ❑ A Sajó-völgy földrajzi adottságai miatt a máshol problémát nem okozó meteorológiai körülmények, itt az egyébként hasonló kibocsátások esetén is kritikus állapotot jelentenek, és komoly egészségügyi hatást okoznak, ahogyan azt a megbetegedési statisztikák is igazolják.
- ❑ A földrajzi elhelyezkedésen és a meteorológiai körülményeken változtatni nem lehet, ezért a kibocsátó források körét jóval pontosabban kell az eddigiekhez képest meghatározni, és ennek tekintetében célzottan, sürgős korlátozó intézkedéseket kell hozni.
- ❑ **Javaslati határidő: 2019. május 31.**

Összefoglaló

- A Sajó-völgy környezeti és egészségügyi állapotainak ismeretében sürgős intézkedésekre van szükség.
- A helyi és országos civil szervezetek összefogást szorgalmazznak a szakmai, egészségügyi, szociális, gazdasági érintettekkel, s felhívják a figyelmet arra, hogy a döntéshozók felelőssége kiemelkedő a kritikus folyamatok megállítása érdekében.
- Javaslat: munkabizottság létrehozása és működtetése

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

F. Nagy Zsuzsanna
Zöld Kapcsolat Egyesület, elnök
info@zoldkapcsolat.hu
706002852